

001. Yabancı öğrencilere Türkçe öğretiminde çocuk şarkılarının etkisi¹**Hamza ÜSTÜN²**

APA: Üstün, H. (2023). Yabancı öğrencilere Türkçe öğretiminde çocuk şarkılarının etkisi. *RumeliDE Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi*, (32), 1-14. DOI: 10.29000/rumelide.1252757.

Öz

İnsanlar ilk olarak aileleri ile sonrasında yakın çevreleri ile etkileşime geçerek dil gelişimini tamamlarlar. Farklı medeniyetlerde yaşayan toplumlar ile iletişim kurmak isteyen bireyler ikinci bir yabancı dil öğrenmek zorundadır. Bu çalışmada, ülkemize eğitim görmek için dünyanın dört bir yanından gelen yabancı uyruklu öğrencilere verilen Türkçe eğitiminde, şarkı ile öğretme yönteminin etkileri araştırılmıştır. Araştırma yöntemi olarak nicel araştırma yöntemlerinden gerçek deneme modeli son test kontrol gruplu model belirlenmiştir. Türkiye Maarif Vakfı tarafından yayınlanan, yabancılara Türkçe öğretim programında yer alan A1 düzeyinde beş kazanım belirlenmiştir. Belirlenen bu kazanımlara ilişkin hayvanlar ne ister, ellerim parmaklarım, sağ sol, 23 Nisan ve bakkal tekerlemesi isimli çocuk şarkıları belirlenmiştir. Çalışma kapsamında 80 kişilik yabancı öğrenci iki eşit parçaya bölünerek kontrol ve deney grupları oluşturulmuştur. Kontrol grubu normal öğretim modelinde eğitimlerine devam ederken, deney grubu öğrencileri çocuk şarkıları eşliğinde eğitimini sürdürmüştür. Belirlenen yöntem ve teknik ile öğretilen program sonucunda, katılımcıların tamamına son test uygulanmıştır. Elde edilen sonuçlar neticesinde, deney grubu sonuçları ile kontrol grubu sonuçları arasında anlamlı farklılık oluşmuştur. Çocuk şarkıları ile öğretimini sürdüren grubun puanlarının daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu bağlamdan hareket ile, çocuk şarkılarının yabancılara Türkçe öğretiminde eğitim öğretim süreçlerine katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Anahtar kelimeler: Müzik eğitimi, çocuk şarkıları, yabancılara Türkçe öğretimi, şarkı öğretimi

The effect of children's songs in teaching Turkish to foreign students**Abstract**

People complete their language development first in the family environment and then by interacting with their environment. Individuals who want to communicate with societies living in different civilizations have to learn a second foreign language. In this study, the effect of teaching with songs on the education of international students receiving Turkish education was investigated. The post-test control group model, a real experimental model from quantitative research methods, was used as the research method. Five acquisitions were determined at the A1 level in the Turkish language teaching program for foreigners published by the Turkish Maarif Foundation. The following songs were determined for the objectives: what do animals want, my hands my fingers, right-left, April 23rd, and grocery rhyme. Within the scope of the study, a group of 80 international students was divided into two equal parts, and control and experimental groups were formed. While the control group continued their education in the regular teaching model, the experimental group students

¹ ETİK: Bu makale için Devlet Konservatuvarı Müdürlüğü'nün 01.06.2022 tarih ve 168854 sayılı yazısına oybirliğiyle etik uygunluk raporu verilmiştir.

² Dr. Öğr. Üyesi, Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi, Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü, Müzik Eğitimi ABD, (Tokat, Türkiye), ustunhamza@gmail.com, ORCID ID: 0000-0001-8084-7946 [Araştırma makalesi, Makale kayıt tarihi: 23.11.2022-kabul tarihi: 20.02.2023; DOI: 10.29000/rumelide.1252757]

continued their education accompanied by children's songs. At the end of the process, a post-test was applied to all participants. As a result of the results obtained, there was a significant difference between the experimental and control groups' results. It was concluded that the scores of the group that continued teaching children's songs were higher. Based on this context, children's songs will contribute to the education and training processes in teaching Turkish to foreigners.

Keywords: Music education, children songs, teaching Turkish to foreigners, song teaching

1. Giriş

Dil, insanların birbirleri arasında iletişim kurmayı sağlayan, belirli kuralları olan ve bu kurallar çerçevesinde gelişimini devamlı sürdüren, seslerle üretilmiş toplumsal bir olgudur. İnsanların kendi aralarında anlaşabilmeleri için en temel araçtır. Toplamların bir arada kalmasını sağlayan, yaşayışlarını, geleneklerini ve inanış biçimlerini bir sonraki kuşağa aktarmadaki en önemli unsurdur (Ergin, 1989, s. 3; Barın, 2004, s. 19). İnsanlar doğdukları yer neresi olursa olsun ilk olarak aileden, daha sonra da çevreden öğrendikleri ile dil gelişimini tamamlarlar. Öğrenilen ana dil, kendi toplumu içerisinde insanların etkileşimli yaşaması için yeterli olurken, sınırların dışına çıktığında etkinliğini yitirir. Dünya üzerinde kullanılmakta olan dil sayısının 7000' in üstünde olduğunu düşündüğümüzde (Uzun, 2012, s. 116) insanların dil bağlamında sınırlıklara sahip olduğunu ancak yaşayan dillerin sınırlarının olmadığını anlamak mümkündür.

Farklı coğrafyalarda yaşayan insanlar birbirleri ile etkileşime geçmek için ikinci bir yabancı dil öğrenmek durumundadır. Bilinen ilk örneğine M. Ö. 2225' te Akad'lar (Biçer, 2012, s. 107) da görülen yabancı dil eğitimi, günümüzde tüm ülkelere uygulanan ve öğretim programlarında yer alan bir unsur olmuştur. Dil öğretimi artık ana dil ve yabancı dil üzerine gerçekleşmektedir. 20. yy' ın beraberinde getirdiği teknolojik gelişmelerde yaşanan hız, ilişkilerinde artmasını beraberinde getirmiştir. Etkileşimin yayılım hızının bu nedenle artması, sonuç olarak belirli dillerin hızlıca yayılması sonucunu doğurmuştur (Özbay, 2010, s. 11). Bu dillerin arasında Türkçede yerini almaktadır. Gerek jeopolitik konumu gerekse zengin kültür coğrafyası Türkçenin kullanım alanlarını genişletmiştir. Son zamanlarda popüler kültürün evrensel boyutlarda geniş yankaları düşünüldüğünde özellikle yakın coğrafyamızda bulunan farklı dil gruplarından milletler Türk sineması aracılığı ile Türkçeye yakın ilgi duymuşlardır. Bu dizi ve filmler yayınlandıkları ülkelerde Türkçenin yayılmasına katkı sunmuştur (Aktürk ve Yağbasan, 2020; Arbatlı ve Kurar, 2015).

Türkçe günümüzde olduğu gibi geçmiş dönemlerde de farklı sebepler dolayısıyla etkileşime geçen milletler tarafından öğrenilmekteydi. İlk başlarda sistematik bir öğrenme modeli olmasa da Türkçenin farklı milletler tarafından öğrenildiği ve kullanıldığı görülmektedir (Biçer, 2012, s. 109). Uluslararası alanda yaşanan hızlı etkileşim Türkçenin de tanınırlığının artmasına sebep olmuştur. Bu tanınırlığın bir sonucu da özellikle eğitim alanında uluslararası öğrencilerin üniversitemizde eğitim görmeye gelmeleridir. Yabancı uyruklu öğrenciler öğrenim görmeye geldikleri üniversitemizde derslerin Türkçe yürütülmesi sebebi ile Türkçe öğrenmek zorundadır. Bu öğretim de devlet aracılığı ile sağlanan öğretim kurumları tarafından verilmektedir. Bir milletin dilinin yabancı dil olarak öğretilmesi devletin kontrolünde ve bir politikaya bağlı olarak yürütülmelidir (Tosun, 2005). Ülkemizde Türkçe öğretimi yurt içinde yer alan üniversiteler aracılığı ile genellikle Türkçe öğretim merkezleri (TÖMER) ve Eğitim Fakültelerinin Türkçe bölümleri aracılığı ile öğretilmektedir (Alyılmaz, 2010, s. 729). Araştırma kapsamında da Türkiye Maarif Vakfı (TMV) tarafından hazırlanan yabancılara Türkçe öğretim programı içerisinde belirlenen A1 düzeyindeki kazanımlar incelenmiştir.

Çalışma yabancılara Türkçe öğretiminde farklı bir öğretim metodu olan şarkı ile öğretim yönteminin Türkçe öğretimindeki etkisini araştırmayı amaçlamaktadır. Bu amaç doğrultusunda, öğretim programında yer alan A1 düzeyindeki kazanımlar, çocuk şarkıları ile aktarılmaya çalışılmıştır. Sayıları her yıl artmakta olan yabancı uyruklu öğrencilere verilen eğitim sürecine, şarkı ile öğretim yöntemi ile kazanımların kazandırılması ve bu öğretim sürecinin kalıcılığının arttırılması hedeflenmiştir. Bu bağlamdan hareket ile araştırmanın problem cümlesi “Yabancı öğrencilere Türkçe öğretiminde çocuk şarkılarının etkisi ne düzeydedir?” olarak belirlenmiştir.

1. 1. Yabancılara Türkçe öğretimi

Yüksek Öğretim Kurumu (YÖK) yayınladığı raporda, 2021-2022 eğitim öğretim yılında Türkiye’de öğrenim gören öğrenci sayısını 260.151 kişi olarak belirlemiştir (YBYS, 2022). Dünyanın farklı yerlerinden ülkemize gelen yabancı öğrenciler, üniversite öğrenimi görmek istedikleri programlarda eğitim öğretime başlayabilmek için Türkçe yeterlik sınavından başarılı olmak zorundadırlar. İngilizce dilinde eğitim veren yükseköğretim kurumları bu genellemenin dışındadır. Bu sınavlardan başarı ile geçemeyen öğrenciler için 1 yıllık Türkçe öğretim programı uygulanır.

Uygulanacak bu programın uygulayıcısı ise, üniversite bünyesinde kurulan Türkçe öğretim merkezleridir (TÖMER). İlk olarak Ankara Üniversitesi tarafından 1984 yılında açılan öğretim merkezi yabancı uyruklu öğrencilere Türkçe eğitimi vererek, Türk dilinde öğrenim görmelerini sağlamıştır. Boylu ve Başar (2016) çeşitli isimlendirmeler ile Türkiye ‘de 85 adet Türkçe öğretim merkezi bulunduğunu tespit etmişlerdir. Günümüzde ise bu sayının 145’e ulaştığı görülmektedir (Kafalı, 2022, s. 6).

Türkçe’ nin yabancı dil olarak öğretilmesinde Türkiye Maarif Vakfı (TMV) tarafından hazırlanan “Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretimi Programı” ülke genelinde referans olarak kabul edilmektedir. Okul öncesi dönemden başlayarak tüm kademelere ait sınıflandırmalar bu programda mevcuttur (Türkiye Maari Vakfı, 2020). Belirlenen bu program doğrultusunda ilgili kuruluşlar kendi öğretim programını oluştururlar. Program A1, A2, B1, B2 ve C1 olmak üzere beş düzeyden oluşmaktadır. Düzeyler, sözlü etkileşim becerisi, okuma becerisi, sözlü üretim becerisi, dinleme/izleme becerisi ve yazma becerisi alanlarında kazanımlardan oluşturulmuştur. A1 düzeyinde 214 kazanım, A2 düzeyinde 298 kazanım, B1 düzeyinde 300 kazanım, B2 düzeyinde 267 kazanım ve C1 düzeyinde 239 toplam 1318 kazanımdan oluşmaktadır.

1. 2. Çocuk Şarkıları

Dil, ırk, köken, renk ne olursa olsun insanoğlu daha dünyaya gözlerini açmadan, anne karnında duymaya başlar müziksel ezgileri. Birçok kültürde annelerin bebeklerini şarkılar eşliğinde büyüttüğü bilinmektedir (Bingöl, 2006, s. 216). Büyürken izlenen çizgi filmlerden, sokakta oynadığı oyunlarda kullanılan ezgilere her yerde müziğe ve dolaylı olarak çocuk şarkılarına maruz kalmaktadır (Sonsel, 2019, s. 53). Öğrenim hayatına başladığında ise, okul öncesi dönemden lise öğretiminin sonuna kadar çocuk şarkıları Türk eğitim sistemi içerisinde kullanılmaktadır (Albuz & Demirel, 2019, s.148).

Çocuk şarkıları, söz bütünlüğünün ve ezgisel oluşumun çocuklara uygunluğu göz ardı edilerek yazılan eserlerdir. Konuşma dilinin gücü ve etkinliği nasıl güçlü ise, müziksel dilde o derecede güçlüdür. Üretilen çocuk şarkıları, bu iki gücü de barındıran, engel tanımayan, herhangi bir ayırım gözetmeden tüm çocuklara ithaf edilmiş, iyilik barından eserlerdir (Aydoğan, 2007, s. 7). Konuşabilen her çocuk şarkı söyleyebilir. Bireysel olarak söylenen şarkılarla birlikte, sınıf ortamında ya da bir grup ile söylenen

şarkıların, çocukların birlikteliklerini arttıracığı ve toplumsal olarak beraber olma bilincini kazandıracığı düşünülebilir (Sun, 2006, s. 8).

Çocuk şarkıları dört ana kolda toplanmıştır. Aktarma, öykünme, anonim ve Türk okul şarkıları bu dört ana kolun parçalarıdır. Aktarma şarkılar, sözlerin Türkçe olduğu müziğin ise yabancı bir şarkıya ait olduğu şarkılara denmektedir. Öykünme şarkılar, batı müziği armonik yapısı ile oluşturulan ancak sözleri ve müziği tamamen Türk eğitim müziği bestecileri tarafından hazırlanmış şarkılardır. Anonim şarkılar, halk türküleri, saymaca, ninni ve tekerleme gibi ulusal değerlerimizin içinden gelmiş, yüzyıllardır aktarımı sağlanmış, büyük bir vakitten ve milletin kültür süzgecinde elenip günümüze gelmiş eserlerdir. Türk okul şarkıları ise, Türk müziği dizi ve ölçülerinde yazılan, kaynağını ülkemizin halk müziğinden alan şarkılardır (Sun & Seyrek, 2002, s. 26-28).

1. 3. Şarkı öğretim yöntemi

Geleneksel öğretim yöntem ve teknikleri hedef ve davranışların taksonomik özelliklerine göre belirlenen ve eğitim sistemi içerisinde uzun süredir kullanılan yöntemlerdir. Bu yöntemler, anlatım, tartışma, gösteri, soru-cevap, örnek olay incelemesi, problem çözme, proje tabanlı öğretim, gözlem, altı şapkalı düşünme, kavram haritası, zihin haritası, konuşma halkası, görüş geliştirme, didaktik sorgulama (5 N 1 K), deney ve laboratuvar testleri, mikro öğretim ve teknoloji destekli öğretim yöntemleridir (Sagnak, 2019, s. 227).

Literatürde gerçekleşen çalışmalar bize göstermektedir ki, geleneksel öğretim yöntemi dışında kalan öğretim yöntemleri ile gerçekleşen deneysel araştırmaların, geleneksel yöntemlere göre daha başarılı olduğudur (Yıkılmış ve ark., 2017; Gürbüz ve ark., 2017; Tan, 2016; Ataseven, 1988; Bilen & Açıkgöz, 2019; Bedir & Akkurt, 2012; Kahraman, 2019). Şarkı ile öğretim yöntemi de belirlenen bu geleneksel öğretim yöntemlerinin dışında kalan bir yöntemdir.

Müzik, tüm uluslar tarafından kullanılan evrensel bir olgudur ve çocuklar şarkı söylemeye kolay kolay karşı koyamazlar. Diğer çocuklarla, öğretmenleri ile ebeveynleri veya başka yetişkinlerle şarkı söylemek çocuklar için keyiflidir (Köse, 2012, s. 36). Müzik, eğitime vesile olan bir olgudur. Eğitim ile ilgili tüm alanlarda önemli bir konuma gelen müzikli eğitim, eğilim ve kullanımları, esasında müziğin güçlü ve faydalı bir eğitim yöntemi olmasından gelir. Müziksel bir sürecin, eğitim ile ilgili tüm alanlarda eğitim öğretim süreçlerine olumlu katkılar sunan, öğretimi daha basit bir zemine oturtan, kalıcılığını sağlayan bir araç olarak kullanıldığı geçmişten beri bilinmektedir (Uçan, 1997, s. 33).

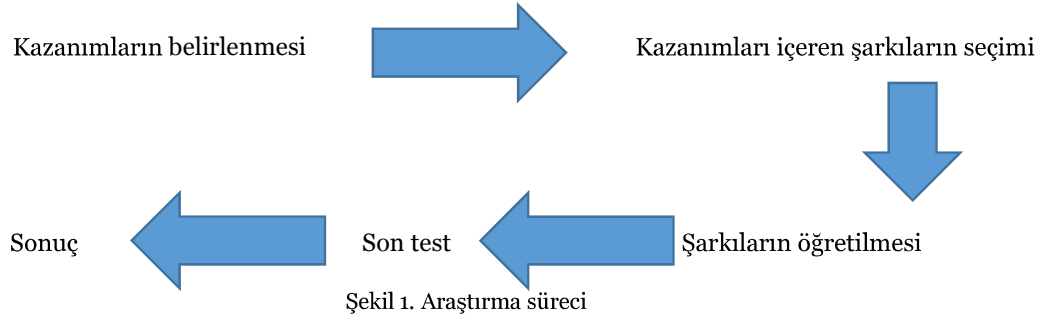
Görüldüğü gibi şarkı ile öğretim yöntemi sadece müzik alanında değil fen-matematik alanlarından sosyal bilimlerin çeşitli alanlarına geniş bir yelpazede kullanılmıştır. Eğitim öğretim sürecine müzik, şarkı, oyun gibi etkenler girdiğinde, öğrencilerin daha zevk aldıkları eğlenceli bir öğrenme gerçekleştiği görülmektedir (Üstün, 2014; Zelyurt, 2015; Özdoğan, 2019; Köse, 2012).

2. Yöntem

2.1. Araştırma modeli

Çalışma, yabancılara Türkçe öğretmede çocuk şarkılarının etkisinin araştırıldığı deneysel bir araştırmadır. Çocuk şarkılarının Türkçe öğretimindeki etkisini araştırmak için, nicel araştırma yöntemlerinden gerçek deneme modeli son test kontrol gruplu model kullanılmıştır. Geçerliliği ve bilimsel yönü en kuvvetli çalışmalar bu model ile gerçekleşen çalışmalardır (Karasar, 2006, s. 97). Bu

deneme modellerinin tamamında, en az iki grubun oluşturulması ve bu grupların tarafsız atama ile belirlenmesi gerekmektedir. Son test kontrol gruplu model de yansız belirleme ile oluşturulan 2 gruptan oluşmaktadır. Bu gruplar kontrol ve deney gruplarıdır. Gerçekleştirilen çalışmanın sonunda deney ve kontrol gruplarına son test uygulaması gerçekleştirilir. Belirlenen grupların yansız ve tarafsız yöntemle belirlenmesi ve uygulanacak deneysel süreç öncesinde grup düzeylerinin aynı seviyede olması önceden bir test uygulanmasını gerektirmez. (Karasar, 2006, s.86; Büyüköztürk, 2012, s. 40).

2. 2. Çalışma grubu

Araştırmanın çalışma grubunu Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesine çeşitli ülkelerden gelen toplam 80 yabancı uyruklu öğrenci oluşturmaktadır. Öğrencilerin oluşturduğu 40'ar kişilik iki grup çalışmanın kontrol ve deney gruplarını oluşturmaktadır. Deney grubu olarak belirlenen gruba beş kazanım için her hafta bir şarkı olacak şekilde beş çocuk şarkısı öğretilmiştir. Araştırma başlamadan önce etik kurul tarafından, çalışmanın bilimsel ve etik yönden bir sakıncası olmadığına ilişkin belge alınmıştır. Ayrıca katılımcılara da gönüllü katılım onam formu uygulanmıştır. Asya ve Afrika kıtalarından 9 farklı ülkeden oluşan çalışma grubunda yer alan öğrencilere ait bilgiler tablo 1'de belirtilmiştir.

Tablo 1. Çalışma grubu öğrencileri

Ülke	Cinsiyet		n	%
	Kadın	Erkek		
Somali Federal Cumhuriyeti	5	9	14	17,5
Çad Cumhuriyeti	2	12	14	17,5
Nijerya Federal Cumhuriyeti	8	4	12	15
Suriye Arap Cumhuriyeti	4	7	11	13,75
Senegal Cumhuriyeti	6	4	10	12,5
Kamerun	6	3	9	11,25
Mısır Arap Cumhuriyeti	-	5	5	6,25
Filistin	-	3	3	3,75
Gambiya Cumhuriyeti	-	2	2	2,5
Toplam	31	49	80	100

2. 3. Veri toplama araçları

Araştırmada veriler çalışma grubuna uygulanan toplam 20 soruluk çoktan seçmeli test ile elde edilmiştir. Araştırmacı tarafından hazırlanan bu test, Türkçe öğretimi alanında uzman üç öğretim üyesi tarafından puanlanmıştır. Testin kapsam geçerliliğinin hesaplanmasında Lawshe tarafından geliştirilen teknik kullanılmıştır (Peach, 2017). Her bir soru için uzmanların verdikleri cevaplar Peach (2017) tarafından excel biçiminde geliştirilen ve uzman cevaplarının sisteme girilmesi ile Lawshe içerik geçerlilik puanının gösterildiği program yardımı ile ulaşılmıştır. Lawshe yönteminde kapsam geçerlik oranı, uzmanların verdiği cevaplar doğrultusunda belirlenir. Bu formül her bir soru için uygundur ibaresini belirten uzman adetinin, genel uzman adetine bölümünün 1 eksiği ile elde edilir (Yeşilyurt & Poyraz, 2017, s. 255).

Tablo 2. İçerik endeksi puanlamaları

	Uzman 1	Uzman 2	Uzman 3	CVR
Soru 1	√	√	√	1
Soru 2	√	√	√	1
Soru 3	√	√	√	1
Soru 4	×	√	√	0,333
Soru 5	√	√	√	1
Soru 6	√	√	√	1
Soru 7	√	√	√	1
Soru 8	√	√	√	1
Soru 9	√	×	√	0,333
Soru 10	√	√	√	1
Soru 11	√	√	√	1
Soru 12	√	√	√	1
Soru 13	√	√	√	1
Soru 14	√	×	√	0,333
Soru 15	√	√	√	1
Soru 16	√	√	√	1
Soru 17	√	√	√	1
Soru 18	√	√	√	1
Soru 19	√	√	√	1
Soru 20	√	√	√	1
CVR				0,895

Türkçe eğitimi uzmanlarının, bütün sorular için ayrı ayrı "madde hedeflenen yapıyor ölçüyor" ibaresinin işaretlendiği ve puanlamaya katıldığı, Lawshe içerik geçerlilik endeksi 0,895 olarak belirlenmiştir.

2. 4. Verilerin analizi

Deney ve kontrol gruplarından uygulanan test sonrası elde edilen puanlar SPSS 26 programı aracılığı ile analiz edilmiştir. Verilere normallik analizi uygulanmış olup verilerin normal dağılım gösterdiği sonucuna ulaşılmıştır. Son test puanları arasındaki farkı belirleyebilmek için t testi uygulanmıştır.

3. Bulgular

3. 1. Çocuk Şarkları

Çalışmada A1 düzeyine ait belirlenen 5 kazanımla ilişkili şarkların öğretimi gerçekleştirilmiştir. Bu kazanımlar; “Belli başlı hayvan isimlerini tanır”, “Sayıları tanır ve basit sayma gerçekleştirir”, “Basit yön ifade eden terimleri anlar”, “Özel günlerle ilgili temel kavramları kavrar” ve “Alışveriş ile ilgili yalın kavramları ve kalıp ifadeleri tanır” olarak belirlenmiştir. İlk kazanım olan “belli başlı hayvan isimlerini tanır” kazanımı ile ilgili, söz ve müziği Yalçın TURA’ya ait “Hayvanlar Ne İster” isimli çocuk şarkısı öğretilmiştir. Esere ait bilgiler aşağıda sunulmaktadır.

HAYVANLAR NE İSTER

Söz - Müzik
Yalçın TURA

Voice

Kö pe gim hav hav hav hav der kö pe gim ben den ne is ter

ha di gel ha di gel ci ci kö pe gim ha di gel sa na ben et ve re yim

Şekil 2. Hayvanlar ne ister notası

Görüldüğü gibi basit formda, çocuklar tarafından rahatlıkla söylenebilecek ses sınırları arasında yer alan şarkı, 4/4 lük ölçü biriminde yazılmış olup, tonu da Fa majördür. Şarkının sözlerinin içerisinde çeşitli hayvanlardan örnekler verilerek, ilgili hayvana ait seslerin taklit edilmesi amaçlanmaktadır. Şarkının sözlerinin tamamı şu şekildedir;

Köpeğim hav hav hav hav der
Köpeğim benden ne ister?
Hadi gel hadi gel cici köpeğim
Hadi gel san ben et vereyim

Kedicim mır nav mır nav der
Kedicim benden süt ister
Hadi gel hadi gel cici kedicim
Hadi gel sana ben süt vereyim

Eşeğim a i a i der
Eşeğim benden ot ister
Hadi gel hadi gel cici eşeğim
Hadi gel san ben ot vereyim

Tavuğum gıt gıt gıt gıt der
Tavuğum benden yem ister
Hadi gel hadi gel cici tavuğum
Hadi gel sana ben yem vereyim

Şarkının içerisinde geçen isimlere bakıldığında, köpek, kedi, eşek ve tavuk hayvanların olduğu görülmektedir. Şarkı, kazanımın gerçekleştirilebilmesi için gerekli olan hayvan isimlerini içermektedir. Hayvanların öğretilmesinin yanında şarkının içerisinde hayvanlarla eşleşen yiyecek isimleri de mevcuttur.

İkinci kazanım olan “Sayıları tanıy ve basit sayma gerçekleştirir” kazanımına ait çocuk şarkısı “Ellerim Parmaklarım” olarak belirlenmiştir. Şarkıya ait bilgiler aşağıda açıklanmıştır.

ELLERİM PARMAKLARIM

Söz - Müzik
Saip EGÜZ

Voice

Sağ e lim de bes par mak sol e lim de bes par mak

say bak say bak say bak

Şekil 3. Ellerim parmaklarım notası

Şarkı 2/4' lük ölçü biriminde yazılmıştır. Şarkının ses aralığı mi ve la ses aralığında 4 sestem oluşmaktadır. Şarkının tonu Do majördür. Şarkını sözleri şu şekildedir.

Sağ elimde beş parmak	Hepsi eder on parmak
Sol elimde beş parmak	Sende istersen say bak
Say bak say bak say bak	Say bak say bak say bak
Bir, iki, üç, dört, beş	altı, yedi, sekiz, dokuz, on

İlgili kazanımın içerisinde geçen basit saymaya yönelik, öğrencilerin on sayısına kadar saymaları hedeflenmektedir. Şarkı aynı zamanda yön belirten bir kimliğe de sahiptir. Sağ ve sol yönlerinin anlatımı şarkı içerisinde geçmektedir.

Belirlenen üçüncü kazanım olan “Basit yön ifade eden terimleri anlar” kazanımı ile ilgili “Sağ Sol” şarkısı belirlenmiştir. Şarkı ile ilgili bilgilendirmeler aşağıda sunulmuştur.

SAĞ SOL ŞARKISI

Anonim

Voice

sag el i ce ri ye sag el di sa ri ya sag el i ce ri ye çevir çevir çevir

5 sag so la sag so la dön dön dur is te hep si bu ka dar

Şekil 4. Sağ sol şarkısı notası

Görüldüğü gibi şarkı 4/4' lük ölçü birimine yazılmış olup tonu Fa majördür. Dört ses aralığında yazılan şarkının içerisinde geçen sesler do, re, mi ve fa sesleri bulunmaktadır. Şarkının tam sözleri şu şekildedir.

Sağ el içeriye, sağ el dışarıya
Sağ el içeriye, çevir çevir çevir
Sağ sola sağ sola, dön dön dur
İşte hepsi bu kadar

Sol el içeriye, sol el dışarıya
Sol el içeriye, çevir çevir çevir
Sağ sola sağ sola, dön dön dur
İşte hepsi bu kadar

Sağ ayak içeriye, sağ ayak dışarıya
Sağ ayak içeriye, çevir çevir çevir
Sağ sola sağ sola, dön dön dur
İşte hepsi bu kadar

Sol ayak içeriye, sol ayak dışarıya
Sol ayak içeriye, çevir çevir çevir
Sağ sola sağ sola, dön dön dur
İşte hepsi bu kadar

Tüm vücut içeriye, tüm vücut dışarıya
Tüm vücut içeriye, çevir çevir çevir
Sağ sola sağ sola, dön dön dur
İşte hepsi bu kadar

Şarkının içerisinde geçen sağ, sol, içeri ve dışarı kavramları, belirlenen kazanımın gerekliliğini yerine getirecek düzeydedir. Ayrıca şarkının içerisinde geçen vücudumuzun bölümleri de ayrıca öğrenciler tarafından öğrenilmiştir.

Dördüncü kazanımın şarkısı “23 Nisan” olarak belirlenmiştir. Özel günlerin öğretilmesi için seçilen bu şarkının öğretimine geçmeden önce, Atatürk, ulusal egemenlik ve çocuk bayramı kavramları ile ilgili çeşitli bilgilendirmeler yapılmıştır. Şarkı ile ilgili bilgiler aşağıda açıklanmıştır.

23 NİSAN
Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı

Söz - Müzik
Saip EGÜZ

Voice

San ki her ta raf ta var bir dü gün

5 çün ki en se ref li en mut lu gün

9 bu gün yir mi üç ni san hep nes ey le do lu yor in san

Şekil 5. 23 Nisan şarkısı

Söz ve müziği Saip EGÜZ' e ait olan 23 Nisan şarkısı, 2/4' lük ölçü biriminde yazılmış olup tonu da Do majördür. Ses aralığı do ve la sesleri arasında altı sestem oluşmaktadır. Şarkının sözleri şu şekildedir.

Sanki her tarafta var bir düğün
Çünkü en şerefli en mutlu gün
Bugün yirmi üç nisan
Hep neşeyle doluyor insan

İş te bugün bir meclis kuruldu
Sonra hemen padişah kovuldu
Bugün yirmi üç nisan
Hep neşeyle doluyor insan

Bugün Atatürk' ten bir armağan
Yoksa tutsak olurduk sen inan
Bugün yirmi üç nisan
Hep neşeyle doluyor insan

Görüldüğü gibi şarkı içerisinde düğün, şeref, mutlu, meclis, Atatürk, neşe gibi ifadeler geçmektedir. Şarkı ilgili kazanım kapsamında yer alan belirli özel günlerle ilgili öğrencilerin çıkarım yapabilecekleri ifadeler içermektedir. Katılımcı öğrencilerin büyük bir çoğunluğunun Müslüman olmasından dolayı, öğrencilere dini bayramlarımız hakkında da bilgiler verilerek, konunun pekiştirilmesi sağlanmıştır.

Beşinci hafta ve kazanımın konusu "Alışveriş ile ilgili yalın kavramları ve kalıp ifadeleri tanı" olarak belirlenmiştir. Bu kazanım kapsamında öğrencilere söz ve müziği Yalçın TURA' ya ait "Bakkal Tekerlemesi" isimli şarkı öğretilmiştir. Şarkıya ait bilgiler aşağıda sunulmuştur.

BAKKAL TEKERLEMESİ

Söz - Müzik
Yalçın TURA

Voice

Bak kal ol dum dükkân aç tım dükkâna
cins cins mallar seç tım kapısına kocaman
tabelada astım beklerim her gün müşteri gelmez

Şekil 6. Bakkal Tekerlemesi Notası

Şarkı 2/4' lük ölçü biriminde yazılmıştır. Do, re ve mi seslerinden üç ses aralığında oluşturulmuştur. Şarkının sözleri şu şekildedir

Bakkal oldum dükkân açtım
Dükkâna cins cins mallar seçtim
Kapısına kocaman tabelada astım
Beklerim her gün müşteri gelmez

Yağ var bal var kırmızı nar var
Leblebi fıstık doldu çuvallar
Terazi bozuk çekmiyor kantar
Beklerim her gün müşteri gelmez

Mallar çürüyor kimseler almaz
Dükkâmı sorsan bir kişi bilmez
Paralar gitti geriye de gelmez
Beklerim her gün müşteri gelmez

İlgili kazanımdan yola çıkılarak seçilen bu çocuk şarkısında, öğrencilere bakkal ve dükkan öğeleri ile işletmeleri, mal (ürün), yağ, bal, nar, leblebi, fıstık gibi ürünler ile de bu işletmelerden alınabilecek ürünleri tanıtmak hedeflenmektedir.

3. 2. Son test sonuçlarına ait bulgular

Araştırmacı tarafından uzmanlara aracılığı ile hazırlanan test, öğrencilere uygulanan beş haftalık programın ardından öğrencilere sunulmuştur. Toplam 20 sorudan oluşan bu testi cevaplayan öğrencilerden elde edinilen veriler ilk olarak normallik testinden geçirilmiştir. Bu teste ait sonuçlar tablo 3' de gösterilmektedir.

Tablo 3. Normallik testi sonuçları

Gruplar	Kolmogorov-Smirnov			Shapiro-Wilk		
	Statistic	df	Sig.	Statistic	df	Sig.
Deney	,112	40	,200	,949	40	,070
Kontrol	,157	40	,015	,956	40	,125

Yapılan normallik kontrolünde verilerin normal dağılım gösterdiği sonucuna ulaşılmıştır ($p > 0.05$). Bu aşamanın ardından verilerin normal dağılım gösterdiği sonucundan hareketle bağımsız değişkenlerde t testi uygulamasına geçilmiştir. Teste ait sonuçlar Tablo 4’de gösterilmektedir.

Tablo 4. t testi sonuçları

Gruplar	n	Mean	Std. Deviation	Std. Error	Sig.
Deney	40	86,5	9,62	1,52	,000
Kontrol	40	65,35	11,61	1,83	,000

Gerçekleştirilen t testi sonuçlarına göre, deney ve kontrol grubu arasında başarı ortalamalarında anlamlı farklılık ortaya çıkmıştır. Deney grubu öğrencilerinin puan ortalaması $\bar{x}$: 86,5 olarak, kontrol grubu puan ortalaması ise $\bar{x}$: 65,35 olarak bulunmuştur. Şarkı öğretimi yöntemi ile derslerini işleyen deney grubu, normal öğrenim ile öğretime devam eden kontrol grubuna göre daha başarılıdır.

4. Sonuç tartışma ve öneriler

Araştırmada, yabancılara Türkçe öğretiminde çocuk şarkılarının öğretime nasıl katkıları sunacağı araştırılmıştır. Bu araştırma sonucunda deney grubu öğrencilerinin kontrol grubu öğrencilerine göre puanlarında anlamlı farklar tespit edilmiştir. Deney grubuna uygulanan 5 haftalık çocuk şarkıları ile gerçekleşen eğitim, öğrencilerin son test puanlarına olumlu şekilde yansımıştır. Çocuk şarkılarının yabancılara Türkçe öğretiminde etkili bir yöntem olabileceği söylenebilir.

Literatürde gerçekleşen çalışmalar da araştırma sonuçları ile örtüşür düzeydedir. Tan (2016) çalışmasında, ilkokul matematik derslerinde şarkı kullanımının öğrencilerin başarı, tutum ve sözcük dağarcığı üzerindeki etkisini araştırmıştır. Araştırma sonucunda; doğal sayılarla çarpma konusu anlatılırken şarkı yönteminin kullanılmasının öğrencilerin akademik başarılarının artmasında ve konu ile ilgili bilgi düzeyinin kalıcı olmasında olumlu bir etkisinin olduğunu gözlemlemiştir. Bedir ve Akkurt (2012) coğrafya ile ilgili konuların şarkı ile öğretimini araştırmışlardır. Elde edilen sonuçlarda, hazırlanan şarkıların eğitim öğretim sürecini kolaylaştıracak, ilgi çekici, öğrenciyi güdüleyen, coğrafi bilgi kazanılmasında yardımcı uygun ders materyali olduklarına ulaşılmıştır.

Yabancı dil eğitiminde şarkı ve müziğin öneminin araştırıldığı konuda da, ortaokul 5. Sınıf öğrencilerinin yabancı dil öğretiminde şarkı ile öğretim metodunun belirlenen kazanımlara sağladığı faydalar araştırılmıştır (Kahraman, 2019). Sonuçlara göre, müzik ve şarkının olumlu duygu oluşturma etkisi sayesinde öğrenme stresini azaltmakta, gerilim ve korku hissetmeyen öğrencinin de yabancı dil öğrenmede daha katılımcı olduğuna değinilmiştir. Sökeziioğlu (2010) hareket, ritim ve şarkı öğretimini esas alarak müzik öğrenimi gerçekleştiren 7 – 11 yaş grubundaki çocukların sosyal durumlarını ve davranış değişikliklerini araştırmıştır. Ritim, hareket ve şarkı öğretimini esas alarak gerçekleştirilen müzik eğitimi çocuklarının, almayan çocuklara göre, sosyal açıdan daha çok ilerleme gösterdiklerini belirtmektedir.

İncelenen literatürde bu ve bunlara benzer çeşitli alanlarda yapılmış oldukça fazla bilimsel çalışma mevcuttur (İşcan ve Maden, 2020; Karagöz, 2013; Sökeziioğlu, 2010; Üstün, 2014; Tan, 2016; Kahraman, 2019). Bütün çalışmalar bize göstermektedir ki, müzik ve şarkı öğretim yöntemi ile gerçekleştirilen çalışmaların tamamı, eğitim öğretim süreçlerinde olumlu etki yaratmaktadır. Tüm bu bağlamlardan hareket ile yabancılara Türkçe öğretiminden, yabancı dil öğretimine kadar tüm eğitimel alnlarda müzik ve şarkı öğretim programlarında yer almalıdır. Araştırmanın ana ögesi olan yabancılara Türkçe öğretiminde özellikle A1 ve A2 düzeylerinde şarkılardan yararlanılmasının, öğretime olumlu katkılar sağlayacağı düşünülmektedir. Türk eğitim müziği dağarı ve öğretim programı bu kazanımların kazandırılmasında yeterli sayıda çocuk şarkısına sahiptir. Program geliştiricilerin, geliştirecekleri programların başlangıç aşamasında müzik eğitimi uzmanlarına danışarak oluşturacakları ve şarkıları içeren program eğitim öğretim sürecine katkı sağlayacak nitelikte olacaktır.

Yabancılara Türkçe öğretiminde çocuk şarkılarından başlayarak güncel popüler şarkılara kadar tüm Türk müziği örneklerine daha fazla yer verilmelidir. Öğretimde kullanılacak şarkıların, çocuk şarkısı formunda ya da bu forma benzer nitelikte, basit ezgilerden oluşan eserler olmasına dikkat edilmelidir. Çalışma A1 düzeyinde gerçekleşen beş kazanım ile sınırlı tutulmuştur. İleride yapılacak çalışmalarda tüm düzeyler için şarkılar belirlenebilir. Belirlenen bu şarkılar öğretim programlarına dahil edilebilir. Bu sayede yabancılara Türkçe öğretiminde hem öğrencilere ilgili kazanımlar kazandırılırken hem de kültürümüze ait eserler aktarılabilir.

Kaynakça

- Aktürk, O., Yağbasan, M. (2020). Türk Dizilerinin Azerbaycan Vatandaşları Üzerindeki Etkisi ve Türkçenin Yaygınlaşmasına Katkısı, *Intermedia International E-journal*, 7 (12), 33-46.
- Albuz, A., Demirel, S. (2019). 2009 Ortaöğretim Müzik Dersi Öğretim Programı ile 2018 Ortaöğretim Müzik Dersi Programının Karşılaştırılmalı Kuramsal Çerçeve Analizi, *Güzel sanatlar Enstitüsü Dergisi*, 42, 146-156.
- Alyılmaz, C. (2010). Türkçe Öğretiminin Sorunları, *Turkish Studies*, 5 (3), 728-749.
- Arbatlı, M. S., Kurar, İ. (2015). Türk Dizilerinin Kazak-Türk Kültürel Etkileşimine ve Türkçenin Yaygınlaşmasına Etkisi, *Turkish Studies*, 10 (2), 31-48.
- Ataseven, F. (1988). Değişen Sınıf İçi Öğretim Ortamları ve Şarkıların Yabancı Dil Öğretiminde Araç Olarak Kullanılması, *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 3 (3), 189-198.
- Aydoğan, S. (2007). *Oynayarak Eğlenerek Müzik Dilini Öğreniyoruz*, Ankara: Arkadaş.
- Barın, E. (2004). Yabancılara Türkçe Öğretiminde İlkeler, *Hacettepe Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Dergisi*, 1 (19), 19-30.
- Bedir, G., Akkurt, A. (2012). Şarkılarla Coğrafya Öğretimi, *Doğu Coğrafya Dergisi*, 17 (28), 303-316.
- Bilen, S., Açıkgöz, N. K. (2019). İşbirlikli Öğrenmenin şarkı Söyleme Becerileri Üzerindeki Etkisi, *Van Yüzcü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 16 (1), 803-817.
- Bingöl, F. (2006). Müzik ve Dil Arasındaki Benzerlikler Ekseninde Müzik Eğitimi, *Ulusal Müzik Eğitimi Sempozyumu*, 26-28 Haziran, Pamukkale Üniversitesi, Denizli.
- Büyüköztürk, Ş. (2012). *Sosyal Bilimler İçin Veri Analizi El Kitabı - İstatistik, Araştırma Deseni, Spss Uygulamaları Ve Yorum (16 b.)*. Ankara: Pegem Akademi.
- Boylu, E., Başar, U. (2016). Türkçe Öğretim Merkezlerinin Güncel Durumu ve Standartlaştırılması Üzerine, *Akademik Sosyal Bilimler Dergisi*, 4 (24). 85-124.
- Ergin, M. (1989). *Türk Dil Bilgisi*, İstanbul : Bayrak.
- Gürbüz, F., Çeker, E., Töman, U. (2017). Eğitsel Şarkı ve Oyun Tekniklerinin Öğrencilerin Akademik Başarıları ve Kalcılığ Üzerine Etkileri, *Bayburt Eğitim Fakültesi Dergisi*, 12 (24), 593-612.

- İşcan, A., Maden, M. N. (2020). Türkçeyi Yabancı Dil Olarak Öğrenenlerin Türkçe Söz Varlığının Geliştirilmesinde Şarkıların Kullanımı, *International Journal of Current Approaches in Language, Education and Social Sciences*, 2 (2), 630-650.
- Kafalı, Ş. (2022). *Türkçenin Yabancı Dil Olarak Uzaktan Öğretiminde Anlama Becerilerinde Yaşanan Sorunlar ve Çözüm Önerileri*, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi, Tokat.
- Kahraman, H. (2019). *Şarkı ve Müziğin Yabancı Dil Öğretiminde Yeri ve Önemi*, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Marmara Üniversitesi, İstanbul.
- Karagöz, B. (2013). *İlköğretim Öğrencilerine Değerlerin Okul Şarkıları Yoluyla Kazandırılması*, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), İnönü Üniversitesi, Malatya.
- Karasar, N. (2006). *Bilimsel araştırma yöntemleri (15 b.)*. Ankara : Nobel.
- Köse, B. (2012). *Yabancı Dil Öğretiminde Şarkı Kullanımı*, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Çukurova Üniversitesi, Adana.
- Özbay, M. (2010). *Türkçe Öğretimi Yazıları*. Ankara : Öncü
- Özdoğan, G. (2019). *Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin 6. Sınıf Öğrencilerinin Harita Bilgisi ve Coğrafi Koordinatlara İlişkin Kavram Yanılgularına Yönelik Görüşleri*, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Burdur.
- Sagnak, Ç. H. (2019). *Öğretim Yöntem ve Teknikleri, Öğretim İlke ve Yöntemleri*, Ankara : Pegem.
- Sonsel, Ö. B. (2019). *Çocuk Şarkılarının Eğitim Müziğindeki Yeri*, Ankara : Gece Akademi
- Sun, M., Seyrek, H. (2002). *Okulöncesi Eğitimde Müzik*, İzmir : Müzik eserleri Yayınları.
- Sun, M. (2006). *Çocuklar ve Gençler İçin Şarkı Demeti*, Ankara : Sun yayınevi.
- Sözkeçlioğlu, D. (2010). *Ritim, Hareket ve Şarkı Öğretimi Temelli Müzik Eğitiminin 7 – 11 Yaş Grubu Çocuk Yuvası Öğrencilerinin Sosyal Gelişimleri Üzerine Etkisi (Afyonkarahisar Örneği)*, (Yayımlanmamış Doktora Tezi), Gazi Üniversitesi, Ankara.
- Tan, N. (2016). *İlkokul Matematik Derslerinde Şarkı Kullanımının Öğrencilerin Başarı, Tutum ve Sözcük Dağarcığı Üzerindeki Etkisi*, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Adnan Menderes Üniversitesi, Aydın.
- Tosun, C. (2005). Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretilmesi, *Dil ve Dilbilim Çalışmaları Dergisi*, 1 (1), 22-28.
- Türkiye Maarif Vakfı (2020). *Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretimi Programı*, İstanbul.
- Uzun, N. E. (2012). Türkçe' nin Dünya Dilleri Üzerindeki Yeri Üzerine, *Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Türkoloji Dergisi*, 19 (2), 115-134.
- Üstün, A. (2014). *Ortaokul 5. Sınıf Fen ve Teknoloji Dersi Vitaminler Konusunun Rap ile Öğretimine İlişkin Deneysel Bir Çalışma*, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Gazi Üniversitesi, Ankara.
- YBYS (2022). Yüksek Öğretim Bilgi Yönetim Sistemi, Yabancı Uyruklu Öğrenci Sayıları, <https://istatistik.yok.gov.tr/> adresinden 11.09.2022 tarihinde erişilmiştir.
- Yeşilyurt, S., Çapraz, C. (2017). Ölçek geliştirme çalışmalarında kullanılan kapsam geçerliliği için bir yol haritası. *Erzincan Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 20 (1), 251-263.
- Yıkılmış, A., Terzioğlu, K. N., Kot, M., Aktaş, B. (2017). Özel Eğitim Öğretmenlerinin Derslerde Oyun ve Şarkıyı Kullanma Durumları, *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 17 (3), 1548-1583.
- Zelyurt, S. (2015). *Zihinsel Yetersizliği Olan Öğrencilere Hayat Bilgisi Dersinin Şarkı ile ve Doğrudan Öğretim Yöntemiyle Sunulmasının Etkinlik ve Verimliliklerinin Karşılaştırılması*, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Bolu.